

Ən böyük güc -

birlük, bərabərlik, həmrəylik

İyulun 6-da Şuşada Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət başçıların qeyri-rəsmi Zirvə görüşü keçirilib.

Zirvə görüşündə Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, Türk ölkələri ilə əlaqələrin genişləndirilməsi, Türk dünyasının və Türk Dövlətləri Təşkilatının gücləndirilməsi Azərbaycanın xarici siyasətinin prioritet istiqamətidir və ölkəmiz həmişə Türk dünyasının sıx birləşməsi, onun siyasi, iqtisadi və hərbi qüdrətinin artması, qlobal arenada güc mərkəzinə çevrilməsi naminə səylər göstərib.

Məlumat verilib ki, keçən il sentyabrın 20-də Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam bərpa edəndən sonra Şuşada keçirilən Zirvə görüşü rəmzi mənə daşıyır. Qarabağın tacı Şuşa şəhəri həmişə Azərbaycanın və regionun mədəni, ictimai-siyasi həyatının mühüm mərkəzlərindən biri olmuşdur.

Şuşanın 1992-ci ilin mayında Ermənistan tərəfindən işğal edilməsi Azərbaycan xalqının böyük faciəsi idi. Azərbaycan xalqı bu işğalla heç vaxt barışmamış, həmişə Şuşaya və işğal altında olan digər ərazilərimizə qayıtmaq arzusu ilə yaşamış və buna nail olmuşdur. 2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı Azərbaycan Ordusu döyüş meydanında 300-dən çox şəhər və kəndi Ermənistanın təxminən 30 il davam edən işğalından azad etmişdir. 2020-ci il noyabrın 8-də Şuşanın işğaldan azad edilməsindən sonra Ermənistan kapitulyasiya aktına imza atmağa məcbur olmuş və beləliklə, İkinci Qarabağ müharibəsi başa çatmışdır. Hər il noyabrın 8-i Azərbaycanda Zəfər Günü kimi qeyd edilir.

2021-ci ildə Şuşa şəhəri "Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı" elan olunmuşdur. Qarabağ xanı Pənahəli xan tərəfindən Şuşanın təməlinin qoyulmasının 270-ci ildönümü ilə əlaqədar 2022-ci il Azərbaycanda "Şuşa İli" elan edilmişdir. TÜRKSOY tərəfindən Şuşa şəhəri 2023-cü il üçün "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı", ICESCO tərəfindən isə 2024-cü il üçün "İslam dünyasının mədəniyyət paytaxtı" elan olunmuşdur.

Qeyd edək ki, Şuşa Bəyannaməsi də 2021-ci ildə məhz Şuşada imzalanmışdır.

Tədbir zamanı Prezident İlham Əliyev Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə "Böyük Qayıdış" Proqramının icra olunduğunu, Ermənistanın işğal dövründə bu ərazilərdə bütün şəhər və kəndləri yerlə-yeksan etdiyini, indi isə bu torpaqlara həyat qayıtdığını vurğulayıb. Bildirilib ki, "Böyük Qayıdış" Proqramının icrası çərçivəsində bu günə qədər 8 minə yaxın keçmiş məcburi köçkün Laçın, Füzuli, Şuşa, Xocalı şəhərlərinə və dörd kəndə qayıdıb. Bu ilin sonuna qədər 20 min insan azad edilmiş torpaqlara qayıdacaq.

Tədbirdə enerji sahəsində strateji tərəfdaşlığın, o cümlədən bərpaolunan enerji və enerji səmərəliliyi sahəsində əməkdaşlığın əhəmiyyətindən bəhs edilib. Xəzər dənizi vasitəsilə Azərbaycan ərazisindən Avropa və Asiya qitəsi arasında fiber-optik telekommunikasiya marşrutu yaratmaq məqsədi daşıyan "Rəqəmsal İpək Yolu" layihəsinin də mühüm təşəbbüslərdən biri olduğu nəzərə çatdırılıb.

COP29-a sədrlik və bu tədbirin Bakıda keçirilməsinin beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən ölkəmizə olan böyük etimadın bariz nümunəsi olduğu və 200-ə yaxın ölkənin Azərbaycanın namizədliyinin yekdilliklə dəstəkləndiyi diqqətə çatdırılıb. Ölkəmiz

Qoşulmama Hərəkatında 4 il sədrliyi dövründə əldə etdiyi təcrübədən istifadə edərək inki-

şaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələr arasında həmrəyliyin gücləndirilməsi, konsensu-

daşlığı gücləndirməyə hazır olduqlarını, bununla əlaqədar bu il Azərbaycanda keçiriləcək

qarşılıq vəziyyətdə əbədi qarşılıq ruhundan güc alan əlaqələri keyfiyyətə yeni səviyyəyə yüksəltməyi, birgə yanaşmalarla inkişaf etdirməyi zaman tələb edir və bu baxımdan, görüşün nəqliyyat, qarşılıqlı əlaqələr, iqlim fəaliyyəti vasitəsilə davamlı bir gələcək qurmaq mövzusunda keçirilməsi böyük önəm daşıyır.

Bu Zəfər təkcə işğalın sonu deyil, Cənubi Qafqazda sülh, sabitlik və rifah yolunda tarixi bir fürsətin açılmasıdır. Cənubi Qafqazda davamlı sülhün və sabitliyin bərqərar olması təkcə bölgə ölkələri üçün deyil, regional nəqliyyat xətlərinin açılacağı səbəbindən qlobal təhlükəsizlik və kommunikasiyalar baxımından da böyük önəm daşıyır və bu xətlərin açılması regional əməkdaşlığı gücləndirərək Orta Asiya, Qara dəniz və Xəzər dənizi hövzələri də daxil olmaqla, bütün Türk dünyası üçün böyük imkanlar yaradacaq, yeni fürsətlər doğuracaq.

Qlobal səviyyədə yaşanan proseslər enerji təhlükəsizliyinin və enerji sahəsində əməkdaşlığın önəmini bir daha ortaya qoyub. Resurslarla zəngin və əlverişli coğrafi mövqedə yerləşən türk dövlətlərinin rolunun bu baxımdan mühüm önəm daşdığı nəzərə çatdırılıb və qeyd

edilib ki, Şərqi ilə Qərbi bir-biri ilə birləşdirən genişmiqyaslı enerji infrastrukturunu layihələri birlikdə uğurla həyata keçirilir.

Zirvə görüşündə bildirilib ki, Azərbaycanın Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına - COP29-a ev sahibliyi etməsi böyük məmnunluq yaradır, həmçinin regional əməkdaşlıq baxımından da böyük önəm daşıyır. Türk Dövlətləri Təşkilatının yaranması Qərbi ilə Şərqi arasında əməkdaşlıq üçün çox vacib bir platformadır.

Zirvə görüşündə təşkilat üzv ölkələr arasında əməkdaşlığın inkişafında beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinin əhəmiyyətinə toxunulub. Qeyd edilib ki, Orta Dəhliz qlobal ticarətdə həyatı əhəmiyyət kəsb edən artırıya rolunu oynayır. İki ölkə arasında ən təhlükəsiz və ən qısa marşrut vəd edən bu dəhliz, sadəcə, yüklərin daşınması üçün yol deyil. Bu, iqtisadi artım, innovasiyalar və əməkdaşlıq xəttidir. Zəngəzur dəhlizinin Şərqi-Qərbi və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizləri arasında mühüm bağlantı olacağı diqqətə çatdırılıb.

Tədbir zamanı aparılan müzakirələr, qəbul edilən qərarlar Türk Dövlətləri Təşkilatının gücləndirilməsi işinə öz töhfəsini verəcək.

Bayram SALMANOV,
"Respublika".

sa nail olunması üçün səylərini əsirgəməyəcək.

Çıxışlarda qeyd olunub ki, Azərbaycan ilə Ermənistan arasında sülhün bərqərar olmasının yolu konstruktiv dialoqdur. Bu istiqamətdə müsbət tendensiya vurğulanıb, rəsmi Bakı və İrəvan arasında sülh danışıqları üçün platformalar təklif edilib.

COP29-da fəal iştirak edəcəklərini diqqətə çatdıran rəsmilər iqlim məsələləri ilə bağlı Türk dünyası ilə əməkdaşlıq qurulub. Belə bir

COP29 iqlim konfransının işində fəal iştirak edəcəklərini bildiriblər.

TDT-yə üzv dövlətlərin türk dünyasının mədəniyyət paytaxtlarından biri olan Şuşa şəhərində görüşünün dərin mənası var. Gözəl Qarabağın incisi sayılan bu müqəddəs şəhər Azərbaycan xalqının cəsarətini, mətanətini, əsl igidliyini və birliyini açıq şəkildə göstərən tarixi Zəfərin parlaq rəmzidir.

Ötən qısa dövrdə üzv ölkələrlə 30-dan çox önəmli sahədə qarşılıqlı faydalı və çoxşaxəli əməkdaşlıq qurulub. Belə bir